

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПРИКАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Циклова комісія професійної та практичної підготовки
спеціальність «Туризм»

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ КУРСОВИХ ПРОЄКТІВ

**НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Організація екскурсійного обслуговування**

освітньо-професійний ступінь «Фаховий молодший бакалавр»

Освітньо-професійна програма «Туризм»
Спеціальність 242 Туризм
Галузь знань 24 Сфера обслуговування
Освітня кваліфікація : Фаховий молодший бакалавр з туризму

Затверджено на засіданні циклової комісії
Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

Методичні рекомендації курсового проєкту **«Організація екскурсійного обслуговування»** для студентів спеціальності 242 «Туризм»

Методичні рекомендації складені
«29» серпня 2023 року

Розробник:

Викладач: Маланюк Т.З.

Схвалено на засіданні циклової комісії професійної та практичної підготовки
(спеціальність «Туризм»)

Протокол №1 від «29» серпня 2023 року

Голова циклової комісії _____ Е.М.Вольвин

I. Загальні положення

Курсовий проєкт — це самостійне навчально-наукове дослідження студента, яке виконується з певного курсу або з окремих його розділів.

Згідно з Положенням про організацію навчального процесу курсовий проєкт виконується з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання, та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

Тематика курсового проєкту має відповідати завданням навчальної дисципліни і тісно пов'язуватися з практичними потребами конкретного фаху. Вона затверджується на засіданні циклової комісії. Виконання курсових проєктів визначається графіком.

Курсовий проєкт допомагає студентові систематизувати отримані теоретичні знання з вивченої дисципліни, перевірити якість цих знань; оволодіти первинними навичками проведення сучасних досліджень. Уже на цій першій творчій спробі можна виявити здатність студента самостійно осмислити проблему, творчо, критично її дослідити; вміння збирати, аналізувати і систематизувати літературні (архівні) джерела; здатність застосовувати отримані знання при вирішенні практичних завдань; формулювати висновки, пропозиції і рекомендації з предмета дослідження. Випадає й слушна можливість проконтролювати вміння студента правильно організувати свою дослідницьку роботу та оформити її результати.

Під час виконання курсового проєкту бажаним є використання нормативних документів, фахових та довідкових видань, матеріалів науково-практичних конференцій, що розглядають питання організації екскурсійного обслуговування в Україні в цілому та в Карпатському регіоні зокрема.

В процесі виконання роботи студенти повинні показати вміння працювати з літературними джерелами, оволодівати прийомами збору, систематизації та правильного використання інформаційного та статистичного матеріалу, чітко і логічно формулювати свої думки, навчитися розробляти екскурсійні проєкти за відповідною тематикою.

Кожному студенту призначається керівник курсового проєкту з числа

викладачів циклової комісії та консультантів за окремими розділами роботи.

Студент несе відповідальність за дотриманням вимог щодо змісту та оформлення курсового проєкту та терміну її виконання. Робота оцінюється позитивно, якщо вона є самостійним дослідженням та оформлена у відповідності з вимогами, які зазначені у розділі 4 пропонованих методичних вказівок.

II. Порядок виконання курсового проєкту

Готуючись до виконання курсової роботи, студент обирає її тему. Тема повинна особливо зацікавити студента, викликати прагнення глибоко вивчити її суть. Лише за такими умовами, в процесі опрацювання теми студент здатний практично реалізувати поставлену у роботі головну ідею, зробити свій внесок у розвиток цієї теми, викласти свої уявлення та думки щодо тематики роботи.

Після визначення теми проводять першу настановну консультацію з науковим керівником. Під час консультації визначаються: загальні вимоги до роботи, порядок її виконання, орієнтовний план, основна література та інші джерела, які підлягають вивченню, зміст та методика спостережень, обсяг, методика та лабораторна база для виконання експерименту. Після цього студент постійно користується консультаціями наукового керівника.

Відповідно до строку подачі курсового проєкту для захисту і враховуючи період перебування на виробничій (педагогічній) практиці, студент подає науковому керівникові на затвердження графік виконання роботи. Графік визначає строки виконання таких етапів роботи:

- добір теми та настановної консультації;
- затвердження графіку виконання роботи;
- складання бібліографії з теми;
- вивчення літератури та інших джерел;
- затвердження плану курсового проєкту;
- підготовка першого варіанту роботи;
- перевірка керівником першого варіанту роботи;
- внесення змін у план та зміст роботи, оформлення роботи;
- подача курсового проєкту для захисту.

Першим етапом у процесі виконання курсового проєкту є ознайомлення з обраними для дослідження об'єктами; визначення характеру та обсягів практично доступних для використання літературних, статистичних та інших джерел і матеріалів; збирання первинного матеріалу.

Циклова комісія визначає календарний графік виконання роботи, що наведений у завданні до курсового проєкту. Чітке дотримання термінів виконання роботи дозволить своєчасно завершити виконання курсового проєкту, врахувати зауваження керівника, усунути недоліки, здати її науковому керівнику та вийти на захист.

Наступний етап — підбір та опрацювання літературних джерел. Для написання якісної курсового проєкту потрібний ретельний і обміркований добір літературних джерел, складання загальної бібліографії. Під час написання курсового проєкту, проводиться систематизація джерел.

До складу бібліографії мають бути віднесені вітчизняні та міжнародні інструктивні матеріали, підручники, навчальні посібники, довідники, збірники, словники, енциклопедії, монографії, матеріали наукових конференцій, журнальні та газетні статті, атласи, карги, картосхеми, тощо. Слід починати із загальної (підручники, довідники, видання енциклопедичного характеру, теоретичні розробки) та переходити до спеціальної літератури (інструктивні та нормативні документи, монографії, статті специфічні для даної проблеми, періодичні видання, картографічний матеріал, статистичні дані тощо).

Вивчення літератури та дослідження проблеми повинні проводитись в історичному аспекті - від історії питання, його теоретичних засад, до сучасного стану, практичної реалізації, перспектив розвитку. Це дозволяє вивчити явище чи проблему в динаміці, виявити тенденції розвитку, науково спрогнозувати її. Після підбору літератури слід розпочинати її вивчення, систематизацію, конспектування.

Виконуючи курсовий проєкт, необхідно пам'ятати, що вивчення — це не лише механічне засвоєння інформації, а й активний творчий процес, спрямований на вирішення поставлених завдань. Опрацьовуючи ту чи іншу монографію чи статтю, слід конспектувати основні положення, точки зору, висновки та їх обґрунтування.

Кожну виписку рекомендується робити на окремих аркушах з вказівкою всіх вихідних даних видання, що дасть змогу зробити правильне посилання на літературу. Під час роботи над теоретичною літературою студент повинен зуміти дати аналіз прочитаного, критично розібрати концепції автора, відзначивши їх сильні та слабкі сторони.

Особливу увагу слід звернути на питання, що не знайшли висвітлення у сучасній літературі чи були лише поставленими в працях дослідників. Якщо з даної проблеми існує декілька точок зору, то автор курсового проєкту повинен коротко викласти кожен з них, дати їм критичну оцінку й обґрунтувати, чому він дотримується тієї чи іншої концепції, чи висунути та довести власну точку зору.

Основна вимога до курсового проєкту - її науковість, що передбачає творчий підхід до написання обраної теми, правильне та глибоке висвітлення всіх її аспектів, усвідомлення результатів дослідження та вміння робити узагальнення, висновки та рекомендації щодо вдосконалення досліджуваної проблеми. Науковість курсового проєкту визначається науково-теоретичним рівнем і практичною значимістю. У курсовому проєкті необхідно не тільки розкрити тему, описати матеріал, але й отримати з нього інформацію соціально-економічного, культурологічного та світоглядного характеру.

Попереднє ознайомлення з літературними джерелами є підставою для складання плану курсового проєкту.

План повинен розглядати такі питання:

Вступ.

Розділ 1. Науково-методичні основи екскурсійної обслуговування в Івано-Франківській області.

Розділ 2. Розробка інноваційного екскурсійного продукту (за темою екскурсійного проєкту)

Висновки

Література

Додатки

Важливою вимогою до курсового проєкту є логічно-послідовне викладення матеріалу та наочність. Усі розділи роботи та ілюстративний матеріал повинні бути взаємопов'язаними між собою.

Курсовий проєкт повинен відповідати таким вимогам як грамотність та правильність оформлення. Робота повинна бути надрукованою, мати якісну графіку ілюстративного матеріалу, не мати стилістичних та орфографічних помилок.

В процесі написання роботи у разі необхідності студент звертається до наукового керівника за консультаціями. Керівник проводить індивідуальні консультації для студентів за відповідним графіком, встановленим кафедрою. Консультанти проводять групові консультації у відповідності з навчальним планом. Необхідно витримати заданий обсяг курсового проєкту, що становить 30-35 друкованих сторінок. Значне перевищення встановленого обсягу свідчить про те, що студент погано орієнтується в матеріалі, не вміє відібрати головного, найбільш суттєвого. Разом з тим, занадто малий обсяг роботи не дозволяє достатньо розкрити тему.

Потрібно також дотримуватись пропорції обсягу всіх структурних частин роботи. Зокрема, вступ і висновки в сумі не повинні перевищувати 10 відсотків її загального обсягу.

Виконаний курсовий проєкт у встановлений термін подається на циклову комісію професійної та практичної підготовки спеціальності «Туризм», де після реєстрації секретарем передається науковому керівнику на рецензування. У рецензії керівник зазначає позитивні сторони та недоліки в роботі, оцінює наявність елементів творчого пошуку, новизни, дотримання вимог щодо змісту та оформлення. За незадовільної оцінки курсова робота повертається на доопрацювання.

Захист курсового проєкту відбувається згідно затвердженого графіку у присутності членів комісії.

III. Структура, обсяг, зміст курсового проєкту

Курсовий проєкт має бути самостійним, завершеним дослідженням, яка

складається з вступу, основної частини, пропозицій та висновків, списку використаних джерел, додатків.

Досить складним і важким моментом у підготовці курсового проєкту є написання вступу, що має першочергове значення, оскільки його зміст дає змогу визначити професійну підготовку майбутнього фахівця, його теоретичний і науковий рівень.

Найбільш оптимальним є вступ, в якому розкривається актуальність теми, подається загальна характеристика сучасного стану проблеми, яка досліджується, визначається мета об'єкт та предмет дослідження, ставляться конкретні завдання дослідження, окреслюється структура курсової роботи. Рекомендований обсяг вступу 2-3 сторінки.

В основній частині викладається зміст дослідження за розділами курсового проєкту, що вміщує питання, пов'язані з особливостями екскурсійної справи. Перший розділ розглядає науково-теоретичні питання нормативно-правових документів розвитку екскурсійної справи в цілому по країні. У другому розділі студент повинен розробити інноваційний екскурсійний маршрут за відповідною темою. Рекомендований обсяг основної частини 25-30 сторінок.

Висновки завершують курсовий проєкт. У стислій формі викладаються основні положення, а також рекомендації та пропозиції наукового та практичного характеру результатів проведеного дослідження. Вони мають засвідчити рівень досягнення поставленої мети, бути короткими. Рекомендований обсяг 3-4 сторінок.

Список використаної літератури складається лише з тих джерел, що були використаними у процесі виконання курсового проєкту. Загальна їх кількість повинна становити 25-30 позицій.

IV. Оформлення курсового проєкту

Курсовий проєкт повинен бути стилістично, грамотне відредагований та оформлений відповідно наведеним нижче вимогам. Він комплектується у такій послідовності:

титульний аркуш;

зміст;

вступ;

основна частина;

висновки

список використаних джерел;

додатки.

Курсовий проєкт виконується на папері формату А4 (210x297 мм). Поля: ліворуч - 30 мм, праворуч - 10 мм, зверху - 15 мм, знизу - 20 мм. При написанні курсового проєкту з використанням комп'ютерного набору використовується 1,5 інтервал, шрифт Times New Roman, кегль -14 пт.

Титульний аркуш (перша сторінка) оформляється за установленою формою. Типовий зразок титульного аркуша подано в додатку 1.

Заголовки від тексту відділяються зверху та знизу трьома інтервалами. Перенос слів у заголовках не дозволяється. Крапка у кінці заголовку не ставиться. Назва розділів друкується прописними (великими) літерами, параграфів і пунктів - рядковими (малими). Заголовок розділу в тексті розміщується посередині сторінки, параграфу та пункту - з абзацу. Не дозволяється розміщувати заголовок унизу однієї сторінки, а текст починається з наступної.

У процесі написання тексту потрібно виділяти абзаци (1,25 см).

Оформлення наукового апарату є наочним свідченням уміння студента працювати над літературою та джерелами. Слід робити посилання на кожне запозичене положення чи точку зору. У ході цитування слід звірити текст і дати точний опис джерела, звідки беремо цитату. Усі факти, положення, цитати, підрахунки, використані в курсовому проєкті, повинні мати посилання на літературу, що була опрацьована.

Найбільш поширеними є посилання у тексті. У даному випадку посилання оформлюється у скороченому вигляді - береться в дужки. Наприклад: [3, с. 23], де перша цифра "3" означає номер літературного джерела із списку використаної літератури, а друга - "23" - її сторінку.

Важливою частиною курсового проєкту є таблиці та графічні матеріали. Таблиці, у яких систематизована статистична інформація та малюнки, що вміщують

різноманітні графічні ілюстрації (діаграми, схеми, графіки), мають позначатися в межах роботи арабськими цифрами; розміщуються вони після першого посилання па них у тексті (посилання мають бути на всі таблиці та малюнки). Таблиці та малюнки повинні мати назви, що відповідають їх змісту.

V. Порядок подання роботи на рецензію і захист проєкту

Виконаний курсовий проєкт належить подати на для реєстрації та подальшої її перевірки в циклову комісію професійної та практичної підготовки спеціальності «Туризм». Курсовий проєкт, який виконана невірною, з серйозними недоліками повертається для повного або часткового доопрацювання, відповідно до вказаних зауважень.

Готуючись до захисту курсового проєкту, студент має ознайомитись зі змістом зауважень.

Захист курсового проєкту відбувається перед комісією до початку заліково-екзаменаційної сесії.

У вирішенні питання щодо оцінки курсового проєкту, після її захисту, береться до уваги рівень виконання роботи, вміння студента пов'язувати теоретичні знання з практичною роботою, змістовність відповідей на поставлені запитання.